

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САЊЪАТИ Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan adabiyot_uz@inbox.uz 2013-yil 22-fevral • №8 (4199)

ФАОЛЛАР КЕНГАШИ ЙИГИЛИШИ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида фаоллар кенгаши йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни Ёзувчилар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари Сирожиддин Саййид олиб борди. Йиғилишда шу нарса алоҳида таъкидландики, Истиқлол йилларида ҳаётимизнинг барча соҳалари қатори миллий адабиётимиз ҳам том маънода янгилаштириш ва юксалиш жараёнини бошдан кечирмоқда. Президентимиз Ислам Каримов томонидан олиб борилаётган давлат сиёсатида маънавият масаласига, унинг ажраамас қисми бўлган бадий адабиётга энг муҳим ва устувор йўналишлардан бири сифатида катта эътибор бериб келинаётгани бу борада ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда.

Айниқса, сўнгги йилларда Юртбошимизнинг «Адабиётга эътибор — маънавиятга, келажакка эътибор» рисоласида белгилаб берилган вазифалар, билдирилган амалий тақлиф ва ҳулосалар асосида Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси фаолиятининг самардорлигини ошириш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилди.

«Ижод» фонди ташкил этилгани, «Дўрмон» ижод уйи ва уюшма поликлиникасининг таъмирлангани, «Истеъдод мактаби» республика ёш ижодкорлар семинарининг мунтазам йўлга қўйилгани, уларнинг биринчи китоблари катта адабда чоп этилиб, барча таълим муассасаларига бепул етказилаётгани, ёши улуг ва фаол ижодкорларга моддий ёрдам кўрсатиб келинаётгани ижод аҳлини янги-янги асарлар ёзишга, ижтимоий ҳаётда доимо фаол бўлишга даъват этмоқда.

Сўнгги йилларда яратилган назмий, насрий, драматик, бадий публицистик асарларда мустақил Ватан шукҳи, эркин ва озод инсон қалб кечинмалари, халқимизнинг яратувчилик салоҳияти янгича қарашлар ва янгича талқинларда бадий идрок этилаётгани бунга далилдир. «Энг улуг, энг азиз», «Ватан учун яшайлик», «Ягонасан, муқаддас Ватан», ёш ижодкорлар ўртасида эса «Ватан ягонадир, Ватан биттадир!» каби нуфузли танловларда иштирок этаётган қалам аҳли сони ва тақдим этилаётган асарлар савияси ортиб бораётгани ҳам қувонарли, албатта.

Бу жараёнга Уюшма таркибида жанрлар бўйича Кенгашлар мунтазам иш олиб бораётгани ҳам самарали таъсир кўрсатмоқда. Республикаимизнинг барча вилоятларида Адабиёт байрамлари, янги асарлар тақдироти, ижодий кечалар ўтказиш яхши анъана айланди. Бундай тадбирлар давомида каттаю-кичик қалам аҳли жойларда амалга оширилаётган ишхотлар билан бевосита танишиш, асарларининг бўлажак қаҳрамонлари билан учрашиш имконига эга бўлишмоқда.

Шу билан бирга, Ёзувчилар уюшмаси олдида ҳали талай вазифалар турганини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз. Айниқса, ёш ижодкорларга эътиборни янада кучайтириш, уюшма аъзолари сонини улар ҳисобига ошириш ҳам шундай муҳим вазифалардан. Бунда Юртбошимизнинг «Истеъдод, истеъдод ва яна бир бор истеъдод» соҳибларини топиш, тарбиялаш ва уларнинг меҳнатини муносиб қадрлаш энг асосий

вазифамизга айланиши зарур», дея билдирган даъвати асосий мезон бўлиб қолмоғи лозим.

Таърибли адиблар иштирокида «Маҳорат мактаби» сабоқларини мунтазам, мақсадли режа асосида йўлга қўйиш — ёшлар учун бадий маҳорат сирларини тез ва чуқур ўрганишда муҳим аҳамият касб этади. Айни пайтда замонавий ахборот технологиялари, интернет, онлайн мулоқотлар ёшларимиз учун одатий, кундалик ҳолга айланиб бораётгани ҳеч кимга сир эмас. Демак, «ёшлар китоб ўқимай қўйди», дея

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида

ёзғириш эмас, уларга адабиётни қизиқарли тарзда тақдим қила билиш, замонавий ахборот воситалари орқали адабиётимизни кенг тарғиб этиш, хусусан, интернет имкониятларидан фойдаланиб, етук бадий асарларни ёшларга етказиш ҳам давр талаби ҳисобланади.

Яна бир муҳим масала борки, бу ҳақда алоҳида тўхталиб ўтиш жоиз. Бугунги ижод эркинлиги замида ҳоҳлаган одам, дейлик, роман ёзиши, пулини тўлаб нашир-ётда чоп этиши мумкин. Шундай бир шароитда, бадий жиҳатдан заиф, миллий маънавиятимиз, қадриятларимизга тўғри келмайдиган, адабиётнинг обрўсини тўқадиган китоблар нашр этилишининг олдини олиш, ёзилаётган асарларнинг саргани саракка, пучагини пучакка ажратиб, энг яхшиларини ўқувчига тавсия этиш учун адабий танқиднинг ўрни ниҳоятда муҳим. Бу борада Уюшма қошидаги кенгашлар, хусусан, адабий танқид кенгаши бадий адабиёт манфаатларини қатъий туриб ҳимоя қилиши керак.

Ижодий ташкилотларнинг яқин ҳамкорлиги, айниқса, санъат соҳасида жуда муҳим аҳамиятга эга. Бинобарин, бошқа ижодий ташкилотлар, хусусан, журналистлар, бастакорлар, бадий ижодкорлар, театр арбоблари уюшмалари, киночилар билан алоқаларни кучайтириш мақсадга мувофиқ.

Адабиётимизнинг бугунги кунини ва эртанги истиқболи ҳақида гап кетар экан, ижодкорнинг фуқаролик позицияси, ижтимоий бурчи, унинг жўшқин ва ҳароратли сўзи нечоғли аҳамиятли эканини алоҳида таъкидлаш жоиз. Шу маънода, Ёзувчилар уюшмаси мамлакатимиз ҳаётида ўзининг муҳим ўрнига эга бўлган, маънавий,

ҳаёт, миллий фалсафа ва мафқуранинг ўзига хос марказига айланиши даркор.

Дунё эшиклари кенг очилган бугунги глобаллашув шароитида маънавий-ахлоқий бузилишлар, Европа давлатларида ҳатто бир жинсли никоҳнинг қонунийлаштирилиши каби тубан иллатлар инсоният олдидаги жиддий муаммолардан бирига айланаётгани сир эмас. Ана шундай шароитда миллий ахлоқимиз ва эътиқодимизга бутунлай ёт бўлган бундай иллатларга қарши ижодкорларимиз ўз сўзларини айтишлари, бой маънавиятимиз, одоб-ахлоқ, ор-номус, шарм-ҳаё каби гўзал ўзбекона қадриятларимизни маҳорат билан ёзилган асарлар, бадий-публицистик мақолалар орқали кенг тарғиб этишлари, айниқса, жуда муҳим.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, халқаро алоқаларни ривожлантиришимиз, юртимизнинг хориждаги дўстлари сонини ошириб бориш каби вазифалар ҳам Ёзувчилар уюшмасининг доимий диққат-эътиборида бўлмоғи керак. «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасида Алишер Навоийнинг «Лисон ут-тайр» асарини инглиз тилига ўғирган адабиётшунос олим Гарри Дикнинг «Кўнгил боғининг боғбони» сарлавҳали чуқур мантук ва теран тафаккур билан ёзилган мақола-си эълон қилинди.

«Навоий ўз ҳазинаси билан бу дунёнинг мантқиқсизликларини ва чалқашликларини бартараф этишга ёрдамлашади. Биз бундай шоирга муҳтожмиз, у эса бизга кўмак беради», деб ёзди Гарри Дик. Шундай фидойи олим ва тарғибчиларни топиш, улар билан алоқани мустаҳкам йўлга қўйиш — бой маънавий меросимизни кенг ёйишга хизмат қилиши, шубҳасиз.

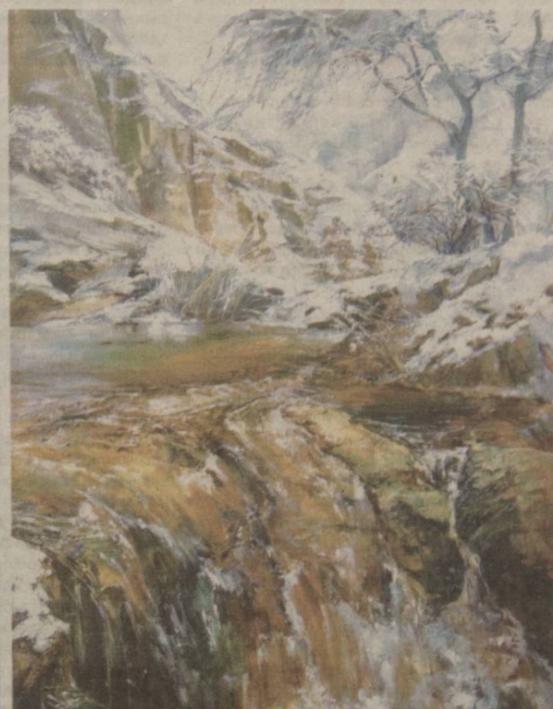
Озод ва обод Ватанимизнинг бугунги қиёфаси, тинчликсевар халқимизнинг яратувчилик салоҳияти эркин ва таъсирчан образларда акс этган бадий асарлар дунё миқёсида Ўзбекистон номини тараннум этишига эришиш ҳам истиқбол аҳамиятига молик вазифадир.

Йиғилишда ташкилий масала кўрилди. Уюшма раиси Бобур Алимовнинг соғлиғига кўра вазифасидан озод этишни сўраб ёзган аризаси кенгаш томонидан қабул қилинди. Уюшма раислигига Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Давлат мукофоти соҳиби Мухаммад Али номзоди тавсия этилди.

Муҳокама ва мунозараларда фаоллар кенгаши аъзолари — Абдулла Орипов, Абдуғафур Расулов, Кенгесбой Каримов, Саъдулла Ҳаким, Гавҳар Ибодуллаева, Омон Мухтор, Ғайрат Маждид сўзга чиқиб, кун тартибидеги масала юзасидан фикр ва мулоҳазалар билдиришди. Мухаммад Али Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси этиб сайланди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Хайриддин Султонов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Адхам Икромов иштирок этишди ва сўзга чиқиди.

Ўз мухбиримиз.

Виктория Трошина. «Қишдан қоцаётган сой».

ДУНЁ ЯШАРДИ ЯНА...

Яна бир нафас ва... юртимизга баҳор кўм-кўк сепини ёяди. Қир, адирлардан бошланади баҳор, кўнгиллардан бошланади. Ана, ўнгилларда кўкатлар гимираб қолган. Ана, кўнгилларда кунгай бетнинг сабза майсала-тракти билан ри каби воҳага бора-туйғулар шивирлайди. Шабоданинг шитири оғочларни уйғотади. Яшил томчи — куртаклар овозсиз портлашга, ён-атрофга ранг сочиб сачрашга

шайланаверади. Бутокларни ёриб бўртган куртаклар дунёга ҳайрат кўзи билан боқади. Ўсиб-ўсиб дунёни яна яшартиради. Кўнгилларда уйғонган куртаклар кўнгилларда гул очади, барг ёзади.

Илк куртаклар

Катта Ўзбек тракти билан воҳага бора-туйғулар шивирлайди. Шабоданинг шитири оғочларни уйғотади. Яшил томчи — куртаклар овозсиз портлашга, ён-атрофга ранг сочиб сачрашга

хиди, ранги, товуши ўзгача. Арилар, капалаклар, хонқизию хонқунғизлар аллақачон оқ-оппоқ, напормон, пистоки гулу гулғунчаларга парвона. Бодомлар, тоғолчалар ва уларнинг бир қанча ҳаётдошлари аллақачон гўж гуллаган. Гулу қиёқлар бу йўлда улар билан пойғада.

Яна бир илиқ нафас ва... Ўзбекистонимизнинг қадим

Ватан учун яшайлик!

далалари-ю, азалий кенгликлариди ҳаёт суви жимирлаб раван йўлга тушади. Қишнинг поёни, аммо анча бўлди — кўт тўла далаларимизда қишлоқ хўжалиги машиналари — замонавий тракторлар гуриллайди. Анча бўлди — барака бармоғи эгат тортган кенгликларда меҳнат баҳори гуржирайди. Мола тортилаётган ерларнинг яғрини кўпчиб қўтарилган. Кўёш тупроққа жондек ёқади. Бу тупроқ тезроқ уруғ тушишини соғинган.

Баҳорни таърифлаш ҳам қалбни кучлантириб, руҳиятни қувватлантириб юборади. Баҳор, ахир, Ҳаёт маҳжасидир!

Баҳор ҳеч қачон ўзининг азалий амалиётига — қадим қондага хиёнат қилмайди. Минг йиллар илгари ҳам буюк Махмуд Қошғарийнинг «Девону луғотит турк» китобида баҳор таърифи шундай жаранглайди:

Тоғлар яна яшарди,
Кўк сариқни яшарди,
Кўлар сувдан тошарди,
Сигир, буқа мўрашур.

Давоми иккинчи саҳифада.

ОБОДЛИК

Кўклар куёшидан тоғлар ободдир,
Тоғлар булоғидан боғлар ободдир,
Бу ҳаёт, бу дамлар, чоғлар ободдир —
Ободлик кўнгилдан бошланур.

Ҳаётини мазмуни — қушлар парвози,
Парвози ободдир — обод овози,
Ободдир баҳори, ободдир ёзи —
Ободлик кўнгилдан бошланур.

ШЕЪРИЙ НАЗМ

Кўриб турганларинг рўё-туш эмас,
Ҳар не кўрганларинг тушинга кирмас,
Ватан ободлиги — ҳур миллатга хос —
Ободлик кўнгилдан бошланур.

Кўклар куёшидан тоғлар ободдир,
Тоғлар булоғидан боғлар ободдир,
Бу ҳаёт, бу дамлар, чоғлар ободдир —
Ободлик кўнгилдан бошланур.

Азим СУЙОН

Маданият ва спорт ишлари вазирлигида

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ҳайъатининг навбатдаги йиғилиши мамлакатимиз маданий ҳаёти ва спорт соҳаларидаги ишларнинг ўтган йилда яқунларига бағишланди. Ўтган йил ижтимоий ва иқтисодий тараққиётнинг барча соҳаларида бўлганидек, маданият ва спорт соҳаларида ҳам жадал ва самарали фаолият даври бўлди.

ҲАЙЪАТ ЙИГИЛИШИ

Театрлар, муслиқий ва ижодий жамоалар иши янада фаоллашди. Музейлар, маданият ва истироҳат боғлари, кутубхоналар фаолиятида фақат марказдагина эмас, мамлакатнинг барча ҳудудларида ҳам ижобий ўзгаришлар кўзга ташланмоқда. Маданий мерос ёдгорликларини сақлаш ва улардан фойдаланиш борасида муайян натижаларга эришилди.

Маданият ва спорт соҳаларида амалга оширилган ишларни танқидий баҳолаш ҳамда олдиндаги вазифаларни муҳажма этишга бағишланган кенгайтирилган ҳайъат йиғилишига ҳудудий ва вазирлик тизимидagi бўлинмаларнинг раҳбарлари, ахборот-таҳлилий ишлар,

ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш ҳамда жойлардаги кадрлар сиёсатида масъул ходимлар тақлиф этилиб, йиғилиш якунида махсус семинар-тренинг ташкил этилди.

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги Турсунали Кўзимов ўз сўзида ҳайъат йиғилиши қатнашчилари эътиборини олдинда турган вазифалар ва муайян муаммоларга қаратди. Уларни муваффақиятли ҳал этиш, энг аввало, ходимларнинг ижро интизоми савияси оширилиши, қўйилган вазифалар ўз вақтида бажарилишига боғлиқ.

Давоми иккинчи саҳифада.

ШОИРЛАР ШОҲИ ВА ШОҲ ШОИР

XV асрда икки буюк ўзбек мутафаккир шоири ва жамоат арбобининг майдонида чиққани инсоният тарихидаги ноёб ҳодисалардандир. Бирини миллий тилининг беҳад кўп имкониятларини кашф этиб, ўзгача бўлган давр адабиётини юксак даражага кўтарган бўлса, бири анъаналарни ижодий ривожлантириб, Шарқ наsrининг мисли кўрилмаган намунасини яратди. Уларнинг бири беназир шоир ҳазрат Низомиддин Мир Алишер Навоий бўлса, иккинчиси дилбар шахс, шоҳ ва шоир Заҳириддин Мухаммад Бобурдир.

Бу икки буюк мутафаккир ижодига дағи узвийликдан ташқари, уларнинг ҳаётида ҳам айрим ўхшашликлар, боғлиқликлар борки, бундай ҳолларни тасодиф дейиш қийин.

Ўзбек мумтоз адабиёти

Бобур ижодида Ватан соғинчи мотиви етакчи ўрин тутуши яхши маълум. Алишер Навоий эса, агар Астро-бодда ҳокимлиги даврида Хиротдан йироқлашганини ҳисобга олмасак, бутун ҳаётини Хуросон ҳудудида яшаб ўтказган. Аммо шоирнинг энг машҳур рубоийларидан бири («Фурбатда ғариб шодмон бўлмас эмиш...») айнан қалбини Ватан соғинчи ўртаган Бобур оҳларига уйғун жаранглайди.

Заҳириддин Бобурнинг кўркмас, ўз аскарлари сафида туриб ёв билан баб-баравар олишган шижоатли саркарда бўлгани «Бобурнома» саҳифаларида ҳам, замондошларининг хотира ва ёзувларида ҳам зикр этилган. Алишер

Навоий «миқозини нозук била машҳур» («Бобурнома», «Юлдузча» нашриёти, 1989, 153-бет) бўлса-да, унинг жасоратли киши бўлганини тасдиқловчи бир воқеа «Бадоеъ ул-вақоъ»да битилган. Бинобарин, 1470 йилда Султон Хўсайн Бойқаро Астро-бодда қўтарилган Мухаммад Ёдгор исёнини бостириш учун Хиротдан чиққанда, қўшин унга хиёнат қилади. Султон пойтахтта

киролмади. Шундай вазиятда Мухаммад Ёдгор келиб Хирот тахтини эгаллайди. Султон Хўсайн тарафдорлари билан эрта саҳарда Мухаммад Ёдгор жойлашган қасрнинг атрофини ўраб олади. Аммо Мухаммад Ёдгор киши-ларни пойлаб ётган бўлса-чи, деган кўркүвда Султон Хўсайннинг одамларидан бирор киши қалъага биринчи бўлиб киришга ботинолмади. Шу талотўп воқеалар ичида бўлган Алишер Навоий Султондан руҳсат олиб, отдан тушиб, қиличчини кўтармасдан — уни ҳасса қилиб биринчи ҳужумни бошлайди. Тангри таолонинг инояти ва шоирнинг жасорати билан шу кун Султон Хўсайн қўшини зафар қучади.

Тадқиқотлардан маълумки, Бобур Алишер Навоий шахси ва ижодида жуда катта эҳтиром билан қараган. «Бобурнома»нинг Амир Низомиддин Алишер-бек ҳақидаги саҳифаларидан бошқа

ўринларда ҳам муаллиф улғу шоирни бирор муносабат билан тилга олади. Жумладан, хотираноманинг дастлабки саҳифаларидаёқ Анджионни таърифларкан, шаҳарда туркий тилини билмайдиган киши йўқлигини айтади ва «Мир Алишер Навоийнинг мусаннафоти бовуҷудим Ҳиройда нашъу намо топибтур, бу тил биладур», деб ёзади.

1506 йилда Султон Хўсайн ўғилларининг тақлифи билан Шайбонийхонга қарши қўчаларни бирлаштириш учун Хиротга келган Бобур дастлаб мезбонлар тайин қилган Боғи Навда туради. Аммо бу ерда бир кеча тунагандан кейин «ани муносиб кўрмай, Алишер-бекнинг уйларини тайин» қилади. Кўринадикки, Алишер-бекнинг уйи темирый шаҳзодалар томонидан азиз бир маскан ҳисобланган.

Давоми учинчи саҳифада.

БИЛДИРИШ

2013 йил 27 феврал, чоршанба куни соат 15.00да Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг мажлислар залида ёшлар ижодида бағишланган адабий анжуман ўтказилади. Қўшимча маълумотни www.ijod.uz сайтидан олишингиз мумкин. Барча қизиқанлар тақлиф этилади.

Манзил: «Ўзбекистон» кўчаси, 16 А уй, 6-қават. Ёзувчилар уюшмаси

Кино санъатининг асоси — сценарий. Зеро, ҳар бир филмнинг умрбоқийлиги ва санъат даражасига кўтарилиши, авваламбор, унинг сценарийига боғлиқ. Мутахассислар бу борада турли фикрларни илгари сурнади. Айримлар филмни филм қиладиган сценарий эмас, режиссёр дейди. Уларнинг фикрида жон бор, албатта.

Дуб-дуруст сценарийни барбод қилган, ёки аксинча, ҳаминқадар сценарийдан ўлмас асар яратган режиссёрлар кам эмас. Лекин ҳар икки тоифа режиссёр ҳам ягона нарсага — сценарийга суянади. Бошқа бировлар эса ҳамма нарса моддийга боғлиқ, кўп маблағ тикилган филм савияли чиқади, дейди. Аммо зўр декорация, либослар, ҳашам билан иш битиб кетаверганида, хусусий студиялар махсулотидан камчилик бўлмасди. Яхши пул тикилганига яраша, ҳақиқий сценарий ҳам керак бўлади.

Бир танишим ўқиб кўришимни сўраб кўлимга ўн беш-йигирма саҳифалик сценарий тутқазди. Шунда ўзбек миллий ки-

гилар ҳеч қақога ярамайди". Кўзатишларимиз натижасида шунга амин бўлдикки, хусусий киностудиялар томонидан суратга олинган филмлар сценарийларида куйидаги камчиликлар кўзга ташланади: бой-камбағал оила фарзандлари ўртасидаги муҳаббат, оммавий маданиятнинг энг ёрқин мисоли бўлмиш "эркин муҳаббат" учун кураш, ёмон ва яхши қайнона мавзуларининг филмдан филмга кўчиб юриши. Мазкур филмларда учраб турадиган энг сийқаси чиққан усул филмни мусиқа ёрдамида чўзишга ҳаракат қилишдир. Бу ҳолатни деярли барча хусусий киностудиялар махсулотларида учратиш мумкин.

СЦЕНАРИЙ — АСАР ПОЙДЕВОРИ

носининг гултожларидан бири — "Сен етим эмасан" филми сценарийи муаллифи Раҳмат Файзийнинг куйидаги гаплари ёдимга келди: "Менга асарингиз бўйича филм суратга олмақчимиз, шунинг сценарийини ўзингиз ёзиб берасиз, дейишганида, очиги, доврибар қолдим. Чунки сценарий ёзиш мен учун умуман ўзга олам эди. Бу оламда яшаш кишидан ўзгача руҳ, ўзгача билим ва ўзгача ёндашувни талаб этарди".

Авалло, 10-15 қоғоз нарсани сценарий дейишнинг ўзи галати. Қолаверса, сце-

Энг қизиғи, саундтрекларни куйлайдиган хонандалар кимлигини олдиндан аниқ айтиб берса бўлади: Жаҳонгир Позилжонов, Ойбек ва Нигора, Рухшона, Зиёда, Райхон ва Манзура... Маълумки, мусиқа ва саундтрек филмнинг руҳиятини белгилаб беради. Афсуски, хусусий студиялар филмларининг асариятида бу эътибордан четда қолиб кетяпти.

Яна бир камчилик шуки, кўпчилик сценарийларда филм жанрига эътибор берилмайди. Масалан, "Етти инсон чангалда" филми воқеалари ривожига кўра саё-

"Супер қайнона" филмидан лавҳа.

ҳатта чиққан ёшлар ичидан биттаси адашиб қолади. Шундан бундан кўра қайнона кидириш ва уни қақриш эпизоди ўн дақиқадан зиёд вақт мобайнида бир хил кўринишда давом этади, яъни йўқолган қайнонани қақриш кўрсатилади. Бу эса филм динамикасига путур етказган ва триллер жанри талабига мутлақо жавоб бермаган. Триллер ва мистик-фантастик филмлар сценарийларида диққат-эътибор асосан сюжетга қаратилади. Драма, автобиографик ёки мелодрама жанрига оид филмларда воқеалар қаҳрамонлар суҳбати орқали ривожлантирилиб, улар характери очиб берилади.

Асосий камчиликлардан яна бири сценарийларда умуман характер яратишга эътибор берилмаслигидир. Мурод Ражабов, Саида Раётова, Алишер Узоқов, Жаҳонгир Позилжонов, Муҳаммад Абдухайиров каби маҳоратли актёрларимизнинг деярли ўндан зиёд филмда бир хил образда, бир хил характерда, бир хил диалогларда ва ҳатто бир хил овоз тонидан учратиш мумкин. Фақат айрим ҳолатлар-

дагина уларнинг гап-сўзларига сайқал берилган. Томошабинда "Бу қандай филм экан ёки қайси актёр қандай қаҳрамон ролида чиқибди?" қабилидаги савол ўрнига, "Яна ўшаларми?" деган истеҳзо пайдо бўлмоқда. Юқорида номи қайд этилган актёр ва актрисаларимиз, шубҳасиз, истеъдодли ижодкорлар. Лекин уларнинг

Шахсий мулоҳазалар

янада ёрқин образлар яратишлари, ижро этаётган қаҳрамонлари характерини яққол очиб беришлари учун мукаммал сценарийлар ёзилиши зарур.

Шу ўринда яна бир савол пайдо бўлади: кўш, бизнинг ёшларимиз филмларимизда қайси қаҳрамонга тақлид қилиши мумкин? Хотиниқа бақриб, кўпол муомалада бўлаётган эркакларгами, кўлидаги тилла тақинчоқларни мақтанаш учун рол ижро этаётган аёлларгами ёки уйқудан макияжи билан уйғонадиган кизларгами, ё бўлмаса, ўзбек йигити аслида қандай бўлиши кераклигини унутиб қўйган "бидир-бидир", кўчворий сўзлардан бошқасини билмайдиган йигитларгами?

Аксарият сценарийларда учраб турадиган ҳолатлардан бири воқеалар ечимини осонлик билан ҳал бўлишидир. Масалан, "Жигарбандим" филми воқеалари жуда жадал суръатда ривожланиб кетади ва масала осон ҳал бўлади. Филмда катта кўвек томонидан қайнотанинг мол-мулки ўзлаштирилиди. Кейинчалик маълум бўлишича, қайнотанинг шогирдларидан бири барча ҳужжатларни шу одамнинг ўз номига қолдирган бўлади. Лекин қандай қилиб? Бу филмда куруқ гапириб ўтилган, холос. Одатда бу каби филмларда ҳамма эътибор воқеалар ечимига қаратилади. Муаммолар сабабсиз пайдо қилиниб, сабабсиз ҳал этилаверса, филмнинг ишонтириш кучи йўқолади.

Яна бир масала. Асар муаллифини қийнайдиган жиҳат унга сарлавҳа ёки ном қўйишдир. Чунки асар шу ном билан одамлар қалбига, тарихда қолади. Бизнинг сценарийнавислар бундай ишларга устаси фаранг бўлиб кетган, десак мулоҳаза қилмаган бўламиз. Аввал бошида "келгинди" сўзига ёпишиб олган муаллифлар бирдангина "Келгинди келин", "Келгинди кўвек", "Келгинди қайнона" каби филмлар ишлаб ташлашди. Навбат "супер" сўзига келди. "Супер келинчак", "Супер қайнона". Айрим филмларнинг номи эшитган одамга малол келади: "Менинг акам буйдоқ", "Энди дадам буйдоқ", "Ажазон, хизматингиздамыз", "Қудамни кўрмадингизми"...

Бутун жаҳон киноижодкорлари ҳар йили интиқлик билан кутадиган "Оскар" кинотақдимотида "Энг яхши сценарий" номинацияси бор. Бизда ҳам сценарий масаласига алоҳида аҳамият берилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Сценарий ёзиш мукаммал асар яратиш билан тенг. Шу сабабли кизиқувчилар учун сценарий ёзишни ўргатадиган тўғарақлар ёки маҳоратли сценарийнавислар мактабларини ташкил этиш лозим, деб ўйлаймиз. Зеро, ҳар бир филмда инсон тақдирини, унинг ўтмиши, бугуни ва келажакни муҳим ҳисоб қилиш керак. Улар ишонари, таъсирчан ёзилган сценарийлар асосида ишлансагина умри узоқ бўлади.

Сарварбек КЕНАҒАС

ИЖОД ҚУВОНЧИ

Нормурод Самарқандда, ёғоч ўймақори, уста Жамшид Нигматовнинг кўп болали оиласида туғилиб ўсган. Болалигидан отасининг дўстлари — Регистон майдонидаги ҳунармандлик устахоналарида ишловчи усталарни яхши танирди. Унинг илк устозлари орасида Амриддин Зубайдуллаев, Даврон Сафаров, Мирсад Сафоев каби таниқли усталар бор. Характери ва дунёқарашининг шаклланишида ёзувчи амакиси Ҳаёт Негматовнинг таъсири катта бўлган.

Ҳунармандчилик коллежида ўқиб юганидаёқ отаси ва акаси билан бирга Ўзбекистондаги кўпгина маданий ёдгорликлар, жумладан, Шохизинда, Бибиҳоним мақбаралари, Тиллақори ва Улугбек мадрасаларида, Қаршидаги Кўкғумбаз масжидида таъмирлаш ишларида қатнашди. Бироқ ҳайкалтарошликка бўлган қизиқиши кучлилик қилди. Самарқандлик ҳайкалтарошлардан Т.Исанов, Т.Эркулов, Э.Қаҳқор устaxonаларида малакасини оширди. Нормуроддаги жиддий қизиқишни кўриб, уйда унга алоҳида устахона ажратиб беришди. Бу ерда асосан ёғоч ҳайкаллар ясади. Асарлари аста-секин кўпайиб борган, Самарқандда учта шахсий кўرғазмасини намойиш этди. Шундан сўнг ҳайкалтарош бўлишга қатъий қарор қилди.

Ҳозир Н.Нигматов Миллий расмий ва дизайн институтининг учинчи босқичида тахсил оляпти. Ёш ижодкор ўқишдан ташқари вақтларида таниқли ҳайкалтарош Азамат Ҳотамов устахонасида маҳоратини ошироқда. Устоз бор маҳоратини ишга солиб талабаларга ижоднинг сир-асрорларини эринмай ўргатади, ҳар бир чизги хусусида тушунча беради, одам ва ҳайвонлар тузилишидаги ўзига хосликларни аниқлашни, майда хатоларга ҳам қўрсатиб, уларни бар-тароф этиш йўллари ўргатади. Бу сабоқлар беиз кетаётгани йўқ.

Институтнинг энг яхши талабаларидан бири сифатида Нормурод 2012 йили Москвада ўтган халқаро симпозиумда қатнашди. Бошқа мамлакатлардан келган тендошлари қатори сурат чизиб, буюм яшаш иқтидорини намойиш этди. Бир неча ҳайкаллар ишлади, улардан бири "Ҳайкалнинг туғилиши" деб номланади. Энг яхши иштирокчи сифатида сертификат билан тақдирланди.

Н.Нигматов ижодида замонавий кескин пластика, нисбатларнинг мантқиқий табиийлиги, ҳолатлар уйғунлиги, мавзу поэтикаси эътиборни тортади. Унинг тошдан, ёғочдан, металл ва бошқа хомашёлардан ишланган юздан ортик ишлари замонавий ёш ҳайкалтарошлар ижодидаги ўзига хослик ва серқирралликни намойиш этади. Ўтган йили Ўзбе-

кистон халқлари тарихи музейида намойиш этилган шахсий кўрғазмасига ёшлик, сеvgи-муҳаббат, спорт билан боғлиқ ижодий ишлари қўйилган.

Ҳайкалтарошнинг яқинда "Қатагон қурбонлари хотираси" музейида очилган "Ўтмишдан келажакка садод" деб номланган кўрғазмасида унинг Ватанимиз тарихига янги ҳаётга ёндашув асосида яратган ишлари намойиш этилди.

Кўрғашиндан ишланган ҳайкаллар бюст шаклида бўлиб, юз қиёфаси яхши эсда қолади. "Сургун нафаси" деб номланган ҳайкалда қатагон даври болалари тимсоли тасвирланган. Уч қиёфадан ташкил топган "Уйғонми" ҳайкалида қаҳрамонлар юзи танасига нисбатан анча катта. "Қурбон" ҳайкали қаҳрамони юзига туганмас қайғу муҳассам қария образи бўлиб, қорқирра таглик тасвири гўё қон оқаётгандек таассурот қолдиради. Мазкур портрет психологик чизгининг мураккаблиги, очик руҳий изтироб ифода этилганига кўра ажралиб туради. "Ҳаёт-намоз" асаридаги ирода устуворлиги "Сўнги нафас" ҳайкалида янада ривожлантирилди. Унда

қоматини тик тутиб турган одам ўз қисматига исён қилиб, қийноқлардан тиз чўккан бошқа икки биродарини тургазиб қўйишга ҳаракат қилмоқда. Бошқа ҳайкалларда ҳам қатагон қурбонлари мавзуси турли ҳолат ва қиёфаларда акс эттирилган. Композиция марказида бор бўйи билан тасвирланган эркак қиёфаси акс этган "Сўнги қаҳрамон" ҳайкали. Асар қаҳрамонининг юқори кўтарилган ўнг қўли барча инсонларни эзгулик ва адолат тантанаси йўлида бирашшига даъват этаётгандек ёрқин таассурот уйғотади.

Ёш ҳайкалтарошнинг қалби орзу-умидлар билан тўла. "Вақт кутиб турмайди", — дейди у. — Ҳар бир сонидан унумли фойдаланиш, ижод ва яна ижод қилиш керак". Нормурод ўзбек ҳайкалтарошлиги ривожига янги, ҳали ўтилмаган сўқмоқлардан юриб, фақат ўзигагина хос асарлар яратиш йўлида изланмоқда.

Лариса ЛЕВТЕЕВА, санъатшунос

ДЎСТЛИК КОНЦЕРТИ

Ўзбек ва ҳинд халқлари ўртасидаги қадимий дўстлик ва биродарлик алоқалари истиқлол йилларида янада мустақамланиб, ривожланиб бормоқда. Консерваторияда "Обод турмуш йили" муносабати билан ташкил этилган ўзбек ва ҳинд санъати усталари иштирокидаги маданий-муслиқ дастур фикримиз далилидир. "Ўзбекистон-Ҳиндистон" дўстлик жамияти, Ҳиндистоннинг Ўзбекистондаги элчихонаси, Лал Баҳодур Шастри номидаги Ҳиндистон маданият маркази ҳам

корлигида ташкил этилган бу тadbирда Кураш халқаро ассоциацияси президенти, «Ўзбекистон — Ҳиндистон» дўстлик жамияти раиси Ҳиндистон маданият маркази директори Ражеш Мехта сўзга чиқиб, ҳар икки давлат ўртасидаги ҳамкорлик барча соҳаларда ривожланиб бораётганини алоҳида таъкидлади. Анжуман Алишер Навоий таваллуд кунини ўтказилгани сабабли бобокалонимизнинг фазаллари билан очилди. Дастур ўртасида "Фарход ва Ши-

рин" достонидан саҳна ҳинд рақси кўринишида ижро этилди. Тадбирга йиғилганлар ҳинд рақсларини, ўзбек, ҳинд ва фарб мусиқий асбоблари уйғунлигидаги куйларни, Алишер Навоий фазаллари асосидаги ҳамда ўзбек эстрадаси юлдузлари ижросидаги қўшиқларни тинглаб, томоша қилдилар. Обод турмушимиз, миллий анъаналаримиз, тинчликни, сеvgи-муҳаббатни таранум этувчи куй-қўшиқлар йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Камола ФАЙЗУЛЛАЕВА

"АРГО" ЯНА ГОЛИБ

Нуфузи жиҳатидан "Оскар" мукофотидан қолишмайдиган Британия киноакадемияси танловига ниҳоят ўз якунига етди. Бу йил олти миш олтинчи мартаба ўтказилган анжуман голибларини тақдирлаш маросими Лондоннинг машҳур Ковент Гарден қироллик театрида бўлиб ўтди.

Тахмин қилингандек, 2012 йилнинг энг яхши филми сифатида "Арго" операцияси" эътироф этилди. Картина муаллифи Б.А.Ф.флекс энг яхши режиссёрлиги иши йўналишида голиб бўлди. Шу ўринда таъкидлаб ўтиш лозимки, "Арго" операцияси нуфузли "Олтин глобус" танловига ҳам юқоридаги номинацияларда тўлқунка эришган. "Энг яхши эркак роли" номинациясида бош соврин "Линкольн" тарихий драмасидаги ижроси учун Дэнзел Дей-Льюисга насиб этган бўлса, "Энг яхши аёл роли" йўналишида олий мукофот "Муҳаббат" филмидаги ижроси учун Эмманюэль Ривага топширил-

Етти ранг

ди. Хар иккала актёр учун бу Британия киноакадемияси танловигадаги дастлабки галаба бўлди. Анъанага кўра, "Янги порлаётган юлдуз" номини олинган томошабинлар аниқлаб беришди. Бош соврин британиялик истеъдодли ёш актриса Жуно Темплга насиб этди.

САЛЬЕРИ ВАТАНИГА ҚАЙТМАЙДИ

Жаҳон мусиқа санъатининг афсоналаридан бири Антонио Сальери ижоди ҳамиша мухлисларда катта қизиқиш уйғотган. 1750 йили Венеция республикасининг Леньяго шаҳрида таваллуд топган ижодкор ўн олти ёшида мусиқа сирларини ўрганиш мақсадида ватанини тарк этади. Кейинчалик машҳур композитор ва дирижёр сифатида танилган Сальери умрининг сўнгига қадар Венада яшаб, ижод қилди.

Яқинда италиялик санъат илхосмандлари Антонио Сальери қабрини ватанига қайтариш таклифини илгари сурди. Бу режани амалга ошириш мақсадида Леньяго шаҳри маъмурияти Венага расмий мурожаат йўллади. Аммо барча уринишларга қарамай, ушбу таклиф рад қилинди. Веналик санъат илхосмандларининг таъкидлашича, машҳур композитор ҳозирги кунда Австрия пойтахтининг рамзаларидан бирига айланган. Бундан ташқари, Сальери Вена мумтоз мусиқа мактабининг йирик номдорларидан ҳисобланади. Шу туфайли машҳур композитор сиймосини кўхна шаҳардан айро тасаввур қилиб бўлмайди.

НОЁБ КАРТИНА

Париж шаҳрининг "Hotel Ritz Paris" меҳмонхонаси айна пайтда кўплаб санъат илхосмандларининг сеvimли масканига айланган. Бунинг сабаби шундаки, яқинда меҳмонхона деворида осилган суратлар орасида

машҳур француз мусаввири Шарл Лебрен (1619-1690) қаламига мансуб ноёб картина аниқланди. "Поликсенани қурбон келтириш" деб номланган ушбу асар асл нусха эканини мутахассислар ҳам тасдиқлашди. "Christie's" аукцион уйининг хабар беришича, Гомернинг машҳур "Илиада" достонини асосида яратилган картина Лебрен ижодининг илк намуналаридан бири саналади. Асар 1647 йили яратилган бўлиб, шахсий коллекция учун мўлжалланган. Бироқ ушбу ижод намунаси қандай қилиб "Hotel Ritz Paris" меҳмонхонасига келиб қолгани ҳозирча аниқлангани йўқ. Шуниси маълумки, асар узоқ йиллар давомида таниқли дизайнер Коко Шанелга тегишли хоналардан бирини беэаб турган. Санъатшунос олим Сесиль Бернгарин айтишича, асар қаровсиз аҳволда сақланган бўлишига қарамай, унинг ташқи кўринишига жиддий зарар етмаган.

Ҳозирча, "Поликсенани қурбон келтириш" асарининг намойиши давом этмоқда. Картина шу йилнинг апрел ойида "Christie's" томонидан ташкил этиладиган аукциондан жой олиши лозим.

ВЕНЕЦИЯ 2013 КИНОФЕСТИВАЛИ

Бу йил 70-мартоба ўтказилиши режалаштирилаётган машҳур Венеция кинофестивали янги соврин билан бойиди. Анжуман ташкилотчиларининг хабар беришича, "Grand Jury Prize" номини олган машҳур мукофотга фақат асосий танловдан ўрин олган филмлар даъвогарлик қилиши мумкин.

Албатта, янги соврин кино илхосмандларининг эътиборига тушиши аниқ. Негаки, "Grand Jury Prize" Венеция кинофестивалининг асосий мукофотларидан бири сифатида белгиланди. Бу борада у йилнинг энг яхши актёрлари учун топшириладиган "Volpi Cup" мукофотини ортда қолдирди. Шунингдек, танлов доирасида ёш кино ижодкорларни қўллаб-қувватлаш мақсадида кўшимча номинациялар ҳам таъсис этилган. Унга кўра "Горизонт" йўнали-

МОЦАРТНИНГ НОЁБ ПОРТРЕТИ

Буюк композитор Вольфганг Амадей Моцарт сиймоси андликда тасвирий санъат илхосмандлари орасида ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда. Айниқса, Моцарт қиёфаси тасвирланган портретларни аниқлаш борасида катта изланиш олиб борилмоқда.

Яқинда Зальцбург шаҳрида жойлашган Моцарт музейи тадқиқотчилари машҳур композиторга тегишли наватдаги портрет аниқланганини расман эълон қилишди. Мазкур асарнинг ноёблиги шундаки, унда Моцарт қиёфаси классицизм санъатида хос дабдабадан йирик, ҳаётий кўринишда тасвирланган. Айни пайтда картина ўзига хос биографик аҳамиятга ҳам эга. Чунки у композиторнинг ёшлик чоғида яратилган бўлиб, ноанъанавий талқин билан ажралиб туради. Тадқиқот ишига раҳбарлик қилаётган олимлардан бири Кристоф Гроссичининг таъкидлашича, янги портретни ўрганиш ишлари ҳали якунига етгани йўқ. Лойиха доирасида асарни Моцартнинг аввалги портретлари билан солиштириб кўриш ҳам режалаштирилган. Эслатиб ўтаемиз: шу кунга қадар дунёда Моцартга тегишли жами ўн тўртта портрет аниқланган.

www.labiennale.org

Интернет маълумотлари асосида тайёрланди.

КАМАЛАКДАЙ СЕРЖИЛО

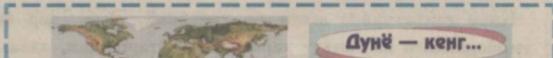
Шоирни хотирлаганда, даставвал, унинг битан мисралари ёдимизга келади. Бу мисраларга қанчалик порлоқ туйғулар сингдирилган бўлса, ижодкори сиймоси ҳам кўз ўнгимизда шунчалик ёрқин намоён бўлади...

масъулиятини ҳис этиб ёзарди. Дастлабки шеърларидан бирида у шеърни "оловли кўйлакка" менгзайди. Шароф келтирадиган, айти пайтда, "шўъласи кўзни тиндирадиган" бу "либос" кейинчалик ижодкорни ёниб яшашга чоғлади...

дан илҳомланишни алоҳида таъкидлаган. Адиб ва шоир Мирмуҳсин унга "оқ йўл" тилаганида шеърларидаги жозибига, шакл ва мазмун уйғунлигига эътиборни қаратиб, бу истеъдод соҳибасига катта ишонч билдирган эди.

шеърларида шоира қалбидан ўтказган секинча ва армонларини камалак рангидек турфа бўёқларда акс эттиришга муваффақ бўлди. Унинг ижодидаги етакчи мотивлар — яшаш ва яшариш шавқи, аиникса, умри поёнида битган "Армонли ва умидли дунё" туркумида бўртиб кўринадди.

МУВОЗАНТ МАШҚЛАРИ

"Йога" сўзи «мувозанат» деган маънони англатади, «хатха-йога»ни эса «йоғлар машқи», деб таржима қилиш мумкин. Тана ва онгни яхлит ҳолда энг самарали йўсинда тақомиллаштиришга йўналтирилган бу машқлар жараёнда ақл ва жисмоний ҳаракатлар бир-бирига уйғунлашади...

«Хатха-йога»нинг технологик алгоритмлари асосида «асана» (тананинг машқ туйфайли муайян шаклга кирган ҳолати) элементларидан иборат жисмоний машқлар тизими муҳасам. Ҳар бир «асана» ўзига хос махсус гимнастик машқ бўлиб, агар у тўри бажарилса, бу одамнинг таянч-ҳаракат ҳамда ички аъзоларининг мушак тўқималарига уйғун ҳолда чиқариладиган таъсир кўрсатади.

Пайлар ва мушаклар туташган тугунларни чўзишнинг «асана» таърибасига хос махсус тизими ақс толаранинг ўсишига ҳамда асаб тизими шаклининг тугунчалари мураккаблашувига самарали таъсир кўрсатади. Шунга мувофиқ ҳужайралар тизими марказ ва ташқи аъзолар ўртасидаги алоқаларнинг янада носиклашуви ва ўткирлашувига эришилади.

Сир эмаски, одам жисми фақат органик ҳужайра ва тўқималар йиғиндисидангина иборат бўлмай, жисмоний вужуд билан бирга одамда «энергетик» тана ҳам mavjud. Йоғлар буни қадимдаёқ жуда яхши билишган. Улар инсон жисмига органик тана ва онда муҳасам бўлган «энергетик тана»нинг нафис қўбикчали компонентларидан иборат энергетик тузилма сифатида қарашган.

Одам жисми ва «энергетик» танасидаги энергия тўпланишини кучайтириш ҳисобига асана-прамаяма машқларини уйғун ҳолда қўллаш орқали идрок этишини янги кўламага эришилади. Яъни оддий одамнинг оддий ҳолдаги тарқоқ ва ташқарига йўналган эътибори ўзгариб, ички ҳиссиётларга боғланади.

Натижада поёнсизликни чулғайдиган даражадаги идрок этиш кўлами кенгайди. Одамнинг ўз-ўзини англаши унинг жисми ва ҳаётнинг муайян вақт кўламидаги чегаралари билан чекланмайдиган даражадаги ягона ва яхлит «кексиз хилқатни» англай олиши билан бирлашади.

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги "Ўзбектеатр" ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилоят мусикали драма театри актёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Зулфия Эшмуродовага турмуш ўртоғи, мазкур театр фахрийси Тўлабой ҚАНОАТОВнинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Advertisement for 'O'zbekiston adabiyoti va san'ati' featuring contact information, website, and publication details.

"ЖАҲОН АДАБИЁТИ"

Ф. Достоевскийнинг "Иблислар" романи яратилганга бир юз қирқ йил бўлди. Шунча вақт мобайнида дунё китобхонлари қўлидан тушмай, хануз қизғин баҳс-мунозараларга туртки бериб келаятган ана шу асарни, мана, нияҳат ўзбек ўқувчиси ҳам онан тилида ўқишга муяссар бўлди.

берилган. Фазални Қодиржон Эргашев шарҳлаган.

Ушбу сонда чех адабиёти билан кенгроқ танишиш имкони бор. Машҳур адиб Карел Чапекнинг ҳикоялари (Иқбол Ҳумоюн таржимаси), XIX—XX аср чех шеърининг атоқли намояндалари Станислав Нейман, Витезслава Невзал, Иржи Тауфер ижодларидан сараланган намуналарни рус тилидан Муҳаммадали Қўшмоқов таржима қилган.

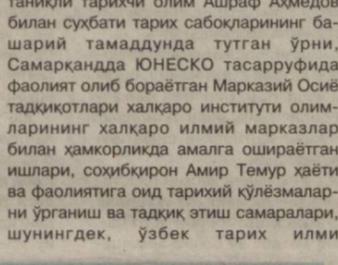
Жаҳон поэзияси дурдоналаридан Жорж Байроннинг "Дон Жуан" шеърини романидан парчалар Сулаймон Раҳмоннинг рус тилидан қилган таржимасида босилган.

Устоз таржимонлар бисоти ёш ижодкорлар учун ҳаммаша ўқиш-ўрганишни энг ишончли мактаби бўлиб келган. Журналининг ушбу сонидан атоқли адиб ва таржимон Ойбек томонидан амалга оширилган таржималардан баҳраманд бўласиз.

Advertisement for 'Jahon Adabiyoti' featuring contact information and website.

"ТАФАККУР"

Журналининг янги йилдаги илк сони Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 20 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида "Обод турмуш йили"га доир билдирган фикрларидан олинган иқтибослар билан очилди.

истикболларига бағишланган.

Таниқли биолог олим Абдуқодир Эргашев ҳамда журналист Дамир Жумақулнинг "Янги аср муаммолари" рўқнида эълон қилинган "Сув жанги ёҳуд геосийёси курашлар" сарлавҳали мақоласида трансчегаравий сув захираларидан амалий ҳамкорлик асосида фойдаланишга доир муаммолар, чўқур сув захираларининг қамайиб бораётгани ҳамда айрим мамлакатлар томонидан сув манбаларига эгалликни бошқа давлатларга сиёсий босим ўтказиш куралига айлантиришга уринишлар хусусида сўз боради.

"Шарқу Фарб фалсафаси" рўқнида Нажмидин Низомиддиннинг "Жанубий ва Шарқий Осиё: динлар ва таълимотлар", "Маъно ва моҳият" рўқнида Муҳаммад-жон Холбековнинг "Постмодернизм адабиёти тамойиллари", "Ростлик — халослик" рўқнида Зайнобиддин Абдирашидовнинг "Мунозара хусусида мунозара", файласуф олим Абдураҳим Эркаев-

ворли эканини эътироф этади. Шоиранинг "Шамол кўчоғида улғаяр боғлар", деб номланган янги туркуми ҳам журналининг ушбу сонидан эълон қилинган. Аҳмад Аъзамнинг "Қурок" кассаси, Асад Дилмуроднинг "Кўнғирок", ёш носирлардан Гулноза Абулқосим қизининг "Айрилик", бошловчи қаламкаш Бахтиёр Абдуғафурнинг "Ёнарғу", жаҳон адабиётидан Жек Лондоннинг "Хаёт қонуни" (рус тилидан Г.Мўминова таржимаси) ҳикоялари "Ёшлик"нинг ушбу сонидаги насрий асарлар салмоғини белгиллаган.

Сен томон борар бўлсам, йўллар ўзи йўл бошлар, гирдида пояндоз гул шаклига қирган тошлар. Семиргайман семиргайман

Advertisement for 'Tafakkur' featuring contact information and website.

"ЁШЛИК"

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Худойберди Тўхтабоев билан суҳбатни ўқиб, "машҳур фельетончи қандай қилиб безозоргина болалар ёзувчисига айланиб қолгани"ни билиб оласиз. Таниқли адиб бар ҳақдаги саволга батафсил жавоб беради, болалар учун асарлар ёзишга ундаган ички даъват, қаҳрамони Ҳошимжон саргузаштининг юзага келишининг туб асослари, ижодий режалари, бадиий ижод силари ҳақида сўз юртади.

"Адиб хонадонига" рўқнида берилган "Сўз айтмоқ истироби" мақоласида шоира Зебо Раҳимова болаларнинг хотирлаб, ижод майдонига қандам қўйган пайтларни, адабий давралардаги мазмунли, қизғин суҳбатлардан баҳраманд бўлганини, ижод ва унинг масъулияти нечоғли зал-

ворли эканини эътироф этади. Шоиранинг "Шамол кўчоғида улғаяр боғлар", деб номланган янги туркуми ҳам журналининг ушбу сонидан эълон қилинган.

Дилтортар оҳанглар уйғунлигидеги бундай самимий дил розини ифодалаган шеърларни шоир Икром Искандарнинг "Кипригинг эпкиниде соялар жуфт куралай" деб номланган янги туркумида ўқийсиз. Тагин шоирлардан Бахтиёр Хушвак, Содиққон Иноатов, Ойгул Асилбек қизининг шеърлари ва ёш қаламкашларнинг машқлари билан ҳам танишасиз.

Адабиётшунос олим Муҳаммад-жон Холбековнинг машҳур адиб Алехо Карпенковнинг ушбу сонидан эълон қилинган "Шовқин"нинг шов-шувлари..." мақолалари ҳам журналининг ушбу сонидан босилган.

Тадбир "Мумтоз наво" созданлар ансамбли ижросидаги "Хайронман" куйи билан якунланди.

Гулҳаё УЗОҚОВА

Advertisement for 'Jahon Adabiyoti' featuring contact information and website.

"ТАФАККУР"

Таниқли биолог олим Абдуқодир Эргашев ҳамда журналист Дамир Жумақулнинг "Янги аср муаммолари" рўқнида эълон қилинган "Сув жанги ёҳуд геосийёси курашлар" сарлавҳали мақоласида трансчегаравий сув захираларидан амалий ҳамкорлик асосида фойдаланишга доир муаммолар, чўқур сув захираларининг қамайиб бораётгани ҳамда айрим мамлакатлар томонидан сув манбаларига эгалликни бошқа давлатларга сиёсий босим ўтказиш куралига айлантиришга уринишлар хусусида сўз боради.

"Шарқу Фарб фалсафаси" рўқнида Нажмидин Низомиддиннинг "Жанубий ва Шарқий Осиё: динлар ва таълимотлар", "Маъно ва моҳият" рўқнида Муҳаммад-жон Холбековнинг "Постмодернизм адабиёти тамойиллари", "Ростлик — халослик" рўқнида Зайнобиддин Абдирашидовнинг "Мунозара хусусида мунозара", файласуф олим Абдураҳим Эркаев-

сарим — саррин ҳаволар. Дарахтларнинг маъжиди Авжланди наволар.

Дилтортар оҳанглар уйғунлигидеги бундай самимий дил розини ифодалаган шеърларни шоир Икром Искандарнинг "Кипригинг эпкиниде соялар жуфт куралай" деб номланган янги туркумида ўқийсиз. Тагин шоирлардан Бахтиёр Хушвак, Содиққон Иноатов, Ойгул Асилбек қизининг шеърлари ва ёш қаламкашларнинг машқлари билан ҳам танишасиз.

Адабиётшунос олим Муҳаммад-жон Холбековнинг машҳур адиб Алехо Карпенковнинг ушбу сонидан эълон қилинган "Шовқин"нинг шов-шувлари..." мақолалари ҳам журналининг ушбу сонидан босилган.

Тадбир "Мумтоз наво" созданлар ансамбли ижросидаги "Хайронман" куйи билан якунланди.

Гулҳаё УЗОҚОВА

Advertisement for 'Jahon Adabiyoti' featuring contact information and website.